

אלפי דירות מסביב למטה המוסד בתמורה לאישור תוכנית הבנייה

[איתמר אייכנר](#)

עודכן 14:00 , 03.08.20 : Y NET

מבקר המדינה פרסם גם פרק מיוחד שעסק בהתנהלות המוסד למודיעין ולמבצעים מיוחדים, אך חלקים רבים ממנו נותרו חסויים. הדו"ח עסק בתוכנית האב לבינוי המוסד – התוכנית לבניין הכוח של הארגון שכוללת גם מיזמי בינוי אך גם תוספת של כוח אדם.

לפי נתוני המוסד, בשנת 2011 נדרשו משרדים עבור אלפי עובדים במתקן המרכזי של מטה הארגון – אי שם במרכז הארץ. בשנת 2016 הוצג לראש המוסד כי קיים פער בין השטח הקיים לשטח שיידרש מהארגון ב-2020 וכי בשנת 2030 יידרש שטח גדול עוד יותר. הגדלת כוח האדם של המוסד והצורך בהגדלת המבנים קשורה קשר ישיר לריבוי המשימות שהממשלה מטילה על הארגון, מסביר המבקר.

עד פברואר 2013 נבחנה העתקת המטה של המוסד ל-17 אתרים חלופיים, אך ראש הממשלה החליט "להשאיר את מטה המוסד במקומו ולא להעתיקו למיקום אחר", כלומר המוסד קיבל אישור לבנות מבנים נוספים ולהוסיף בנייה לגובה. תוכנית האב שגיבש המוסד לבינוי עמדה על 1.5 מיליארד שקלים, אלא שדרישות נוספות שהציב הארגון הוסיפו יותר ממיליארד שקלים לעלות התוכנית ואם הן ימומשו במלואן העלות תסתכם בכ-2.5 מיליארד שקלים.

בדו"ח המבקר נחשף כי מימוש תוכנית האב התאפשר בין השאר לאחר שהמוסד הסכים להסיר מגבלות בנייה שהטיל בעבר מסביב למטה הארגון במרכז הארץ, ושיאפשר להקים כ-13,500 יחידות דיור בשווי כלכלי של כ-5 מיליארד שקלים. מדובר באדמות שנשמרו בעבר כעתודה להרחבת שטח המטה המרכזי של הארגון, והמוסד הסכים לשחרר חלק מהאדמות בתמורה לאישור תוכנית האב. המשמעות היא שבעתיד עשרות אלפי ישראלים יגורו בשכונות למטה המוסד.

מבנה המשרדים החדש של המוסד כולל חדרי משרד, אודיטוריום, פונקציות רווחה, ומתחתיו חניון תת-קרקעי. בניית המבנה הזה כבר החלה. בנוסף נבנה מבנה לוגיסטי שכולל מטבח מרכזי וחדרי אוכל, מתחם אירוח, חדר כושר, בית כנסת וחדרי משרד. כמו כן, נבנים במקום טרמינל כניסה צפוני לעובדים ולספקים, מבנה מעבדות ומיזמי תשתיות.

מבקר המדינה מצא ליקויים בתכנון כוח האדם של הארגון. כך למשל, המוסד ביסס את תחזיותיו בנוגע לגידול הצפוי בכוח האדם על בסיס הגידול בפועל של השנים שעברו ולא בחן את צרכי הגידול אל מול המשימות שהוא אמור לבצע. לפי המבקר, לא נבחן עומס העבודה שמוטל על המועסקים במגוון התפקידים ולא נעשה ניתוח משימות שממנו אמור להיגזר מספר בעלי התפקידים הייעודיים שדרוש לביצוע המשימות.

הדו"ח מציין כי בכירים במוסד מתחו ביקורת על הגדלת כוח האדם בארגון. בדיון שנערך בפברואר 2016 בנושא תוכנית האב אמר ראש אגף הלוגיסטיקה במוסד דאז: "יש הנחת עבודה שאנחנו כל הזמן גדלים. אני סבור שהגענו לשלב סופי של גדילה, וייתכן שצריך להסתכל על הקטנת כוח האדם. בסוף יכול להיות שהמוסד נהיה כבד – היחידות המבצעיות לא גדלות, מה שגדל זה האגפים התומכים."

בדיון אחר, ביוני 2017, סיכם ראש המוסד יוסי כהן כי הוא "מתלבט בסוגיית הצורך לעשות יותר ובנוגע לפתיחות של המדינה לאפשר את הגדילה (בכוח האדם – א"א)... אנחנו הולכים הפוך ובניגוד לטרנד העולמי שבו יצטרכו פחות ידיים עובדות – במוסד זה הפוך."

המבקר מתח ביקורת על המטה לביטחון לאומי שהיה אמור להיות עין בוחנת על תוכנית האב ומשום כך היה אמור להיות ציר מרכזי בהליך קבלת ההחלטות. במילים אחרות, טוען המבקר, המל"ל לא פיקח על התוכנית של המוסד, כפי שנדרש ממנו. עוד עלה כי עד למועד סיום הביקורת המוסד לא סיכם עם משרד האוצר את מלוא תקציב הפרויקט, למרות שהעלות המשוערת עלתה בכמיליארד שקלים.